Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ — ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ — ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4
Ἀθῆναι 16 Ἰανουαρίου 1903.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ

τῶν ὠφελίμων βιβλίων, μαζή μὲ ὅλον τὸν κόσμον καὶ μεῖς. Νὰ μᾶς ζήσῃ καὶ νὰ φθάσουν ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια εἰς ἑκατομμύρια αἱ ἐκδόσεις του καὶ φτειάσῃ μέγαρα μαρμαρένια μεγαλείτερα καὶ ὡραιότερα ἀπὸ τὴν ἀχρησιμοποίητον Ἀκαδημίαν μας κι' ἀπὸ τὴν χρησιμοποιουμένην φεῦ! Βουλή μας.

Ποιός τὸ ἀρνεῖται: Ποιὸς ἠμπορεῖ ποτὲ ν' ἀρνηθῇ ὅτι ὁ λαμπρὸς αὐτὸς Σύλλογος κατώρθωσε νὰ καταστήσῃ ἀγαπητὸν τὸ βιβλίον στὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν; Νὰ σκορπίσῃ τὰ βιβλιαράκια του, τὰ κομψοτυπωμένα καὶ τὰ εὐθυνότατα εἰς κάθε γωνίαν γῆς ὅπου ζοῦν Ἕλληνες; Νὰ μπάσῃ τὰ βιβλία του καὶ στὰ μέγαρα τῶν πλουσίων καὶ στὴν καλύβη τοῦ φτωχοῦ; Στὴν βιβλιοθήκην τοῦ ἐπιστήμονος καὶ στὸ σανιδένιο τραπέζι τοῦ ἐργάτου;

Καλά! Πολὺ καλά! Ἅγιον καὶ τιμημένον καὶ ἐθνικώτατον τὸ ἔργον του. Νὰ μᾶς ζήσῃ ὁ καλός μας ὁ Σύλλογος! Νὰ μᾶς ζήσῃ καὶ ὁ κ. Βικέλας ποὺ τὴν ἵδρυσε! Νὰ μᾶς ζήσουν καὶ ὅσοι τὸν ἀγάπησαν καὶ τὸν ὑπεστήριξαν! Καὶ πρῶτα πρῶτ' ἀπ' ὅλους ἡ καλή μας Πριγκήπισσα, ἡ πρωτότις κάθε καλῆς καὶ κάθε εὐγενοῦς καὶ κάθε ἐθνικῆς ἐργασίας μας!

Ἀλλὰ – νὰ μὴ λείπῃ αὐτὸ τ' ἀναθεματισμένο ποτέ; — ὁ γλωσσικὸς κουακερισμὸς τοῦ κ. Βικέλα καὶ ἡ ὀλίγον ὀπισθοδρομικὴ συντηρητικότης τῶν ἀρχῶν του, δὲν θ' ἀφήσουν τὸν καλόν μας σύλλογον ν' ἀναπνεύσῃ μὲ περισσοτέραν εὐκολίαν καὶ να μᾶς δώσῃ καὶ μερικὰ βιβλία Ἑλληνικώτερα καὶ εἰλικρινέστερα;

Δὲν θὰ τὸν ἀφήσουν νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα τομίδιον διηγημάτων τοῦ Παπαδιαμάντη, ἕνα τομίδιον διηγημάτων τοῦ Ἀλ. Μωραϊτίδη, μίαν λαϊκὴν ἔκδοσιν τῶν ποιημάτων τοῦ Σολωμοῦ, μίαν συλλογὴν μικροῦλαν ἐκλεκτῶν τραγουδιῶν μας δύο τρεῖς τόμους μικροὺς τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων μας, καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμη βιβλιαράκια ἀπαραίτητα γιὰ μᾶς, τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν ἀπεφάσισε, ἢ καλλίτερα, δὲν ἐσκέφθηκε νὰ μᾶς δώσῃ;

Διαθέτει τόσην δύναμιν σήμερον ὁ Σύλλογος αὐτός, ἐξασκεῖ τόσην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ. Καὶ εἶνε ἄδικον κ' ἐγκληματικὸν ἀκόμη, ἂν ἀγαπᾶτε, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιρροὴν αὐτὴν νὰ μὴ τὴν χρησιμοποιῇ γιὰ κάτι μέγα καὶ γιὰ κάτι Ἐθνικόν.

Θέλει σώνει καὶ καλὰ ὁ κ. Βικέλας καὶ οἱ συνεργάται του νὰ μᾶς πείσουν ὅτι εἶχε πληρέστατον δίκαιον ὁ κ. Ψυχάρης ὅταν ἐπετίθετο ἀγρίως, διὰ σειρᾶς ἄρθρων, ἀμειλικτοτάτων ἀλλ' εἰλικρινεστάτων, κατὰ τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ, ἅμα τῇ συστάσει του;

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

μᾶς ἀπεστάλη καὶ τὴν φιλοξενοῦμεν εὐχαρίστως στὴν στήλην αὐτήν, ἀφήνοντες τὸ περιεχόμενόν της καθολοκληρίαν ἀσχολίαστον.

Ἡ ἐπιστολὴ λέγει:

— «Δὲν ἠμποροῦσαν πέντε δέκα πλούσιοι ποὺ δίδουν καὶ θὰ δώσουν χορούς ἐφέτος, νὰ βγάλουν εἰς μίαν φιγούραν τοῦ κοτιγιὸν κ' ἕνα δίσκον καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τοὺς προσκεκλημένους των τὸν ὀβολόν των ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου; Ἡ ἰδέα μου ἠμπορεῖ ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ φανῇ ὀλίγον ἀσεβής. Ἂν τὴν ἐξετάσετε ὅμως κατὰ βάθος θὰ πεισθῆτε ὅτι εἶνε εὐσεβεστάτη, ἀφοῦ ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τὸ ξεθωριασμένον ἀπὸ τὴν πολλὴν χρῆσιν ρητὸν τοῦ Λογιόλα, τὸ ἀρίστως ἐφαρμοζόμενον εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ὅτι ὁ σκοπὸς καθαγιάζει τὰ μέσα. Ἀφοῦ ἐν ἠρεμίᾳ δὲν συγκινοῦνται τὰ βαλάντια τῶν πλουσίων μας, ἂς συγκινηθοῦν τοὐλάχιστον χορεύοντα.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΝ

ἀγαθὴν μᾶς ἐποιήσεν ἡ δημοσιευθεῖσα πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ «Ν. Ἄστυ» δήλωσις τοῦ βουλευτοῦ Λευκάδος κ. Σκληροῦ ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς καινὸν κόμμα, ἀλλ' ὅτι ἐν τῇ Βουλῇ θ' ἀκολουθήσῃ πορείαν ἀνεξάρτητον.

Ἀπὸ τὸν κ. Σκληρὸν αὐτὴν τὴν δήλωσιν ἐπεριμέναμεν. Διότι ἄνθρωποι ὡς αὐτός, ἀναδειχθέντες διὰ τῆς ἀτομικῆς των ἐργασίας κ' εὐεργετήσαντες πολυειδῶς τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα, δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑποδουλώσουν τὴν γνώμην τους εἰς τὸ ἕνα κ' εἰς τὸ ἄλλο κόμμα, ὅταν ἡ κοινὴ πατρὶς ὡς μόνην ἐκδούλευσιν ἀπαιτεῖ παρ' αὐτῶν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἐνεργείας, τῆς ὁποίας σήμερον, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν, ἔχει ἀνάγκην.

Ἂν τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Σκληροῦ ἐμιμοῦντο καὶ ἄλλοι, δὲν θ' ἀπετελεῖτο ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ μία ὁμὰς ἐλευθέρων ἀνδρῶν, εὐάριθμος ἀλλ' ἱκανὴ πάντοτε ν' ἀνακόψῃ τὸν ἀκατάσχετον δρόμον τῆς βρωμερᾶς συναλλαγῆς;

ΤΗΝ ΠΑΝΤΟΜΙΜΑΝ

ἀπεφάσισε τὸ Ὠδεῖόν μας νὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ καὶ γι' αὐτὸ φέρνει τὸν Τρουφιὲ ὡς διοργανωτὴν τῆς Δραματικῆς του σχολῆς.

Ἰδέα δική μας δὲν εἶνε — διαμαρτυρόμεθα. Τὴν ἐδιαβάσαμεν κάπου τὰς ἡμέρας αὐτὰς καὶ τὴν υἱοθετοῦμεν, ἀφοῦ εἶνε... λογικωτάτη.

Ψέμματα; Ὁ κ. Τρουφιὲ δὲν γνωρίζει τὴν γλῶσσάν μας. Πῶς θὰ διδάξῃ λοιπὸν τοὺς μαθητάς του; Μὲ χειρονομίας;

Βλέπετε, ὅσο καὶ ἂν προοδεύσαμε, δὲν κατορθώσαμε ἀκόμη νὰ νοιώσουμε μερικὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα οἱ ἄλλοι τὰ θεωροῦν στοιχειώδη.

Κ' ἐν τούτοις μόνον καλὴ θέλησις ἀπαιτεῖται διὰ νὰ συγχαρῇ κανεὶς τὸ Ὠδεῖόν μας διὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ κ. Τρουφιὲ καὶ νὰ παύσῃ νὰ ἀπορῇ πῶς θὰ τὸν ἐννοήσουν οἱ μαθηταί του.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ἄνευ ἀπαντήσεως θὰ μείνουν αἱ προχθεσιναὶ ἐρωτήσεις τῆς «Ἑστίας».

Ἐρωτᾷ ἡ συνάδελφος:

«Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι εἷς τῶν διορισθέντων νέων Νομαρχῶν ἔχει εἰς βάρος του βούλευμα, δι' οὗ παύει πρὸς καιρὸν ἢ ἐναντίον αὐτοῦ καταδίωξις, ἡ προκληθεῖσα συνεπείᾳ παραβάσεων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρέτει τὴν πολιτείαν ἄλλοτε;

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι διωρίσθη γραμματεὺς Νομαρχίας ἄλλος τις, ὅστις μέχρι τοῦ 1899 ἐφέρετο εἰς τὰς καταστάσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης;

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι καὶ ἄλλος τις προήχθη εἰς Νομάρχην ἐξελιχθεὶς εἰς τοιοῦτον ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δημολογιστοῦ, ὅπου μέχρι τοῦδε ὑπηρέτει;»

Κ' ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ τῆς ἀπαντήσῃ κανεὶς — ἡ «Πρωΐα» τῆς ἐπισύσης ἠσχολεῖτο μὲ τὸ βιβλίον τοῦ Κρουμβάχερ — τῆς δίδομεν ἡμεῖς τὴν ἀπάντησι· καὶ τῆς λέμε:

— Δὲν βαρυέσαι, καλότυχη, νὰ ζητᾷς ψύλλους στ' ἄχυρα;

ΟΛΑ ΗΜΠΟΡΟΥΣΕ

νὰ τὰ πιστεύσῃ κανεὶς ὅτι θὰ γίνουν ὑπὸ τὸν γαλανὸν οὐρανόν μας, ὄχι ὅμως ποτὲ ὅτι θὰ πηγγέλλετο

G. D' ANNUNZIO

ΟΝΕΙΡΟΝ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗΣ ΕΣΠΕΡΑΣ

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΠΟΙΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

Κατερίνα

Ἄλλοι λέγουν ὅτι ἡ Πανθέκ ἐτκότωσε τὴν σειρῆνα στὸν ὕπνο της, τρυπήσασα τὸν λαιμό της μὲ μία βελόνην τῆς κόμης της καὶ ὅτι ἐρρόφησεν ἀπὸ τὸ στόμά της τὴν ψυχὴν τῆς θνησκούσης· καὶ ἀπὸ τότε τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ μάτια της, ποὺ ἦσαν μαῦρα, ἔγινε γαλανό. Ἄλλοι λὲν ὅτι ἡ σειρῆνα δὲν ἐγνώριζε τὸν θάνατον, ἀλλ' ὅτι ἡ Πανθέκ τὴν ἔπιασε μέσα σ' ἕνα δίχτυ, ἔπειτα τὴν ἔκλεισε σ' ἕνα καλαθοδύχτι γιὰ νὰ τὴν κρατήσῃ αἰχμάλωτον καὶ ὅτι ἡ σειρῆνα ἐξαγόρασε τὴν ἐλευθερίαν της ἀντὶ τοῦ μυστικοῦ της καὶ ὅτι ἔγινεν ἄφωνη καὶ ὅτι τὴν νύχτα, κάποτε κάποτε, ἡ ἄφωνη αὐτὴ σειρῆνα παρουσιάζεται εἰς τὰ νερὰ ποὺ πλέει ὁ Βουκένταυρος τῆς ἑταίρας· διότι αὕτη περιμένει νὰ πεθάνῃ ἡ Πανθέκ γιὰ νὰ ξαναπάρῃ τὴ φωνή της...

(Ἡ Δόγισσα ἐγείρεται ἀποτόμως ἀπὸ τὰ προσκέφαλα μὲ πρόσωπον πελιδνὸν, ὁμοιάζουσα μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐξερχόμενοι ἀπὸ βάραθρον σπεύδουν νὰ ἀναπνεύσουν.)

Γραδενίγα.

Πρέπει νὰ πεθάνῃ! Πρέπει νὰ πεθάνῃ! (Διευθύνεται πρὸς τὸν κῆπον καὶ παρατηρεῖ, ἀνυπόμονος, ἐὰν ἡ Πεντέλα ἔρχεται μὲ τὴν μάγισσαν. Τὰ νέφη πορφυροῦνται εἰς τὸν οὐρανόν. Συγκεχυμένη φθάνει ἀπὸ τὸν Μπρένταν ἡ μουσικὴ τῶν ἐρωτικῶν λέμβων.) Πήγαινε, Ὄρσολα! Πήγαινε νὰ προϋπαντήσῃς τὴν Πεντέλαν. Πές της νὰ σπεύσῃ, νὰ τρέξῃ! Πήγαινε, πήγαινε! Καὶ σύ, Λουκρητία, ἀνέβα στὴν κάμερα στὸ ὕψος τοῦ πύργου, κύτταξε ἂν τὸ μαγκάλι εἶνε ἀναμμένο καὶ φέρε το ἐδῶ... (Ἡ Ὄρσολα ἐξαφανίζεται διὰ τοῦ κήπου καὶ ἡ Λουκρητία ἀναβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν.) Ἀλλ' ἡ Νέρισσα, ἡ Βαρβάρα, ἡ Ἰακωβέλα; Διατί δὲν ἐπιστρέφουν ἀκόμη; Ἀ! ἂν καμμία δὲν μοῦ φέρῃ μίαν τρίχα της... Δὲν ἦσο σὺ πλησίον τοῦ κλειδοκυμβάλου, Κατερίνα;

Κατερίνα

Δὲν ἤμουν στὸν Βουκένταυρον. Κατεσκόπευα σ' ἕνα πλοιάριον.

Γραδενίγα.

Θὰ σᾶς κάμω νὰ πεθάνετε ὅλες..... Ἀ! νὰ ἡ μάγισσα!

(Κάμνει κίνημα ὅπως τρέξῃ εἰς προϋπάντησιν της. Ἀλλὰ κρατεῖται ἀναμένουσα ὅπως αἱ γυναῖκες της ὁδηγήσουν τὴν Μάγισσαν πλησίον της. Ἀγθεῖσα ἀπὸ τὴν Ὄρσολαν καὶ Πεντέλαν ἡ μάγισσα προχωρεῖ μὲ ὕφος ὕποπτον. μὲ βλέμμα λαμπηρὸν ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ λευκὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀκτινοβολεῖ παραδόξως μέσα εἰς τὸ ἐλαιόχρουν πρόσωπόν της. Φέρει μακρὰν ἐσθῆτα καὶ τὸν πώγωνα καὶ τὸ μέτωπόν της σκεπάζει μαύρη ταινία. Προσεκλίθη πρὸ τῆς Δογίσσης.)

Γραδενίγα.

Δὲν ἤθελες νὰ ἔλθῃς, Σκλαβοῦνα;

Ἡ μάγισσα (ταπεινῶς)

Τὸ ἐπεθύμουν, Γαληνοτάτη, ἀλλ' ἠμποδίσθην ἀπὸ ἕνα νέον τοῦ Τρεβέζου ὁ ὁποῖος ἀπαιτοῦσε ἀπὸ ἐμὲ ἕνα φίλτρον γιὰ μίαν γυναῖκα προδότραν! Ἐπειδὴ δὲν ἦτο ἡ ἐποχὴ ἡ κατάλληλος τοῦ φεγγαριοῦ γιὰ νὰ μαζεύσω τὰ χόρτα ποὺ χρειάζονται νὰ κατασκευάσω τὸ ὑγρὸν, ὁ νέος αὐτὸς ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του δὲν μοῦ ἐπέτρεπε νὰ φύγω. Καὶ μοῦ ὡρκίζετο πῶς θὰ μὲ φονεύσῃ ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν τοῦ ἔδιδα τὸ φίλτρον. Καὶ ἦλθε στὰ χέρια μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Γαληνότητός σας καὶ δὲν ξεύρω οὔτε καὶ ἐγὼ πῶς ζῶ ἀκόμη, διότι ὅλες μου ἡ σάρκες εἶνε λαβωμένες ἀπὸ τὰ σχοινιὰ, διότι μὲ ἔδεσαν στὸ μουλάρι σὰν φορτίον.

Γραδένίγα (ἐξάγουσα ἀπὸ τὸν λαιμόν της χρυσῆν ἅλυσ-

καὶ κατηγορία κατὰ τοῦ πρώην διευθυντοῦ τῶν γραφείων τῆς Βουλῆς, διὰ τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην νυκτερινὴν καὶ μελοδραματικὴν ἐκπόρθησιν τοῦ ἐθνικοῦ τεμένους!

Καὶ ὅμως θὰ γίνῃ κι' αὐτό! Ὁ κ. Φαρμακόπουλος θὰ δώσῃ λόγον – δὲν γελᾶτε;—ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης διότι δὲν παρέδωκε τὰ κλειδιά, θὰ ἐξετασθοῦν δὲ ὡς μάρτυρες κατηγορίας καὶ μερικοὶ βουλευταί, οἱ ὁποῖοι ἠ ν α γ κ ά σ θ η σ α ν ἕνεκα τῆς δυστροπίας του νὰ ἀρριχηθοῦν ὡς ἀγριόγατοι εἰς τὰ παράθυρα καὶ νὰ καταλάβουν τῶν θεσμῶν καὶ τῆς σανίδος τὸ Ἑλλάδιον.

Τίποτ' ἄλλο δὲν μένει τώρα παρὰ νὰ καταγγελθῇ καὶ ὁ κ. Θεοτόκης διότι ἠ ν ά γ κ α σ ε τὸν κ. Δηλιγιάννην νὰ γίνῃ πρωθυπουργός. Καθόλου παράδοξον νὰ τὸ δοῦμε κι' αὐτὸ καμμίαν ἡμέραν.

ΙΩΒΙΛΑΙΟΥ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

Δὲν γράφομεν διὰ νὰ ἐπικρίνωμεν τὸν κ. Ἄγγελον Βλάχον διὰ τοὺς ὑποβληθέντας εἰς τὸν Βουτσιναῖον διαγωνισμὸν τοῦ 1866 **Στίχους του**. Γράφομεν χάριν τοῦ μέλλοντος ἱστορικοῦ τῆς **κριτικῆς ἐν Ἑλλάδι**, καὶ ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσίν του ὕλην ἀκόμη περιεργοτέραν.

Οἱ τότε ἑλλανοδίκαι ἐπήνεσαν ἀνεπιφυλάκτως τὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς στίχους τοῦ κ. Βλάχου· εὗρον μάλιστα τὸν ποιητὴν ἐράσιμον, ἂν καὶ ἀναίσθητον καὶ εἴρωνα, ὁμοιάζοντα ἀπαράλλακτα μὲ τὸν Ἐρρῖκον Χάϊνε μετὰ τοῦ ὁποίου κοινὰς εἶχε τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας. Ταῦτα ἐκθέτει ὁ κ. Βλάχος εἰς πρόλογον προταχθέντα τῶν **στίχων** του ἐν τῇ **Πανδώρᾳ** τοῦ 1865, διστάζει δὲ μετριοφρόνως ν' ἀποδεχθῇ τὴν σύγκρισιν ἂν καὶ ἐκφέρεται ἀπὸ χεῖλη ἀκαδημαϊκῶν.

Μακρὸν ἀπόγευμα τῶν **Στίχων** παρέχω ἐκ τοῦ στιχουργήματος **Ἔρωτος μνημόσυνον** ἐπιγραφομένου:

«Ποσάκις ἐν τῇ σιωπῇ χειμερινῆς ἑσπέρας,
ὑπὸ τὸ **μετριόφρον** φῶς λαλοῦντες τῆς λυχνίας,
ἠνοίγομεν τοῦ στήθους μας κρυφίως τὰς διφθέρας
καὶ ἐμετροῦμεν τὸ κενὸν τῆς νέας μας καρδίας.

Μετριόφρον φῶς Modste (;!)

Τὰς διφθέρας: ἠξεύρετε ποῦ νὰ ζητήσητε τὴν ποιητικωτάτην λέξιν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς παράγωγα.

«Τρέχα-γύρευε»

Υ. Γ. ἀλήθεια, ἐλησμόνησα. Ἐνῷ ἐπανηγυρίζετο ἡ πεντηκονταετηρὶς τοῦ κ. Βλάχου, εὑρίσκετο μέσα εἰς τὰς Ἀθήνας κάποιος ὁ ὁποῖος δὲν θὰ εἶχε βέβαια κανὲν ἀπὸ τὰ προσόντα διὰ τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ γεῦμα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ἀνεκηρύχθη ὁμοφώνως ὁ κ. Βλάχος **πρύτανις τῶν συγχρόνων ἑλλήνων λογίων**· ὁ κάποιος ὅμως αὐτὸς εἶχε τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὸ Ἰωβιλαῖον προσόν: **Πενῆντα χρόνια** δηλαδὴ ἀφοῦ ἐτυπώθη εἰς τὴν **Πανδώραν** το ὄνομά του ὑποκάτω εἰς ἔργα του—καλὰ ἢ κακὰ δὲν ἐξετάζεται—προγενέστερα πολὺ τῶν πρωτολείων τοῦ κ. Βλάχου εἰς τὴν **ἐφημερίδα τῶν μαθητῶν...ὁ Βερναρδάκης, καλέ.**

Τρ. Γ.

Σημ. «Νουμᾶ». Ὁ κ. Βερναρδάκης εἰς τὴν «Πανδώραν» τοῦ 1850 ὑπέγραφε τὰ δημοσιεύματά του μὲ τὸ οἰκογενειακόν του ὄνομα «Δ. Ν. Τρανταλίδης».

ΥΠΟΔΕΙΞΙΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΝ

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην μεγάλων καὶ ριζικῶν οἰκονομιῶν.

Ὁ ἴδιος μάλιστα ἐδήλωσεν εἴς τινα συντάκτην συναδέλφου, ὅτι ἐκουράσθη πλέον κρατῶν τὴν ψαλίδα καὶ τέμνων σάρκας. Ὁμολογουμένως δὲ ἡ ἐγχειριστικὴ εἶνε ἐπιστήμη ὅλως νέα διὰ τὸν γηραιὸν κύριον Δηλιγιάννην καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ δι' αὐτὸν πολλὰ θέλγητρα.

Ἐκτὸς τούτου τὸ βάθος τῶν οἰκονομικῶν ἐγχειρήσεων τοῦ κυρίου Δηλιγιάννη πρέπει νὰ εἶνε πολὺ μέγα, ἀφοῦ ἔκοψε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἡμεροδείκτας τῶν δημοσίων γραφείων, διὰ ἄσκων συγχρόνως οὕτω τοὺς ὑπαλλήλους διδασκαλίαν περιτὴν, ὅτι ὁ χρόνος δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, κατήργησε δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς φακέλλους ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ διάφορα γραφεῖα ἐγκλείουν τὴν ἀλληλογραφίαν των, διακηρύττων οὕτω ὅτι διὰ τὸ βασίλειον τοῦτο τοῦ κ. Πλατούτζα, ὅπως κατήντησε, δὲν ὑπάρχουν πλέον μυστικά.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ψαλὶς τοῦ κ. Δηλιγιάννη, κόπτει μόνον τὰς σάρκας, ὅσας πράγματι εἶναι νεκραί, ἐν ἄλλοις λόγοις, διὰ νὰ τελειώσωμεν μὲ τὴν ποιητικὴν μεταφορὰν τοῦ κ. Προέδρου ἅπαξ διὰ παντὸς, κόπτει μόνος τὰς ἀνωφελεῖς καὶ ἀχρήστους δαπάνας, ὡς π.χ. τὰ ἐργαστήρια τοῦ πανεπιστημίου, τὴν συνδρομὴν εἰς τὰς σχολὰς τῶν ἀπόρων παίδων, τοὺς μισθοὺς τῶν δικαστῶν καὶ λοιπὰ ἄλλα περιττὰ, ἐκτελῶν οὕτω θεαρέστους καὶ προϋπολογισμοσωτηρίους οἰκονομίας.

⟷

Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἐπίσης θὰ παρετήρησε βεβαίως, διὰ τῶν οἰκονομιῶν τούτων δὲν θὰ ἐπιτύχῃ μεγάλα πράγματα, τὰ ἀναγκαῖα δὲ πρὸς χρῆσιν τοῦ κ. Λαδοπούλου, τοῦ κ. Καραλῆ, ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ἡμετέρου περισεύματα ἐκ τῶν οἰκονομιῶν τούτων, θὰ εἶναι ὅλως ἀσήμαντα, ἡμεῖς εὐτυχήσαντες νὰ ἀνακαλύψωμεν ἕνα ἀκένωτον θησαυρόν, ἀπεφασίσαμεν μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς νὰ τὸν ἀποκαλύψωμεν εἰς τὸν κ. Δηλιγιάννην, χωρὶς νὰ ἀπαιτήσωμεν οὔτε ποσοστόν, οὔτε ἀμοιβήν.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ὁ θησαυρὸς οὗτος ὁ ὁποῖος δὲν διέλαθε τὰ ὀξυδερκῆ ἡμῶν βλέμματα δὲν εἶναι καὶ πολὺ κρυμμένος. Διότι ὁλόκληρα χρυσᾶ στρώματα αὐτοῦ μᾶς ἀποκαλύπτει καθ' ἑκάστην ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ὑποβάλλεται καθ' ἑκάστην πρὸ μάλιστα τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ,—λεπτομέρεια, ἡ ὁποία μᾶς γεννᾷ τὴν ἀπορίαν πῶς καὶ ὁ ἴδιος κ. Δηλιγιάννης, περὶ τῆς ἐντάσεως τῆς ὁράσεως τοῦ ὁποίου δὲν χωρεῖ δευτέρα γνώμη, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ.

Εἰς μόνον λοιπὸν τὸ προχθεσινὸν φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀνεύρομεν ὑπὲρ τὰς ὀγδοήκοντα μεταβολὰς εἰρηνοδικῶν, δέκα πταισματοδικῶν καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα γραμματέων εἰρηνοδικείων.

Ἤδη ἂν ἀκολουθήσωμεν τὰς συμβουλὰς τῆς στατιστικῆς σεβαστῆς κυρίας καὶ ἀξίας πάσης ἐμπιστοσύνης, καὶ δεχθῶμεν ὡς ἐλάχιστον ὅρον ἑκάστης εἰρηνοδικειακῆς οἰκογενείας, μέλη τέσσαρα,—(δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς φυσιολογικὸς λόγος, ὅπως τὰ εἰρηνοδικειακὰ ζεύγη θεωρηθοῦν περισσότερον ἢ ὀλιγότερον πολυτόκα—) ἔχομεν ἀναγκαστικὴν μετανάστευσιν κατὰ τὰς διαφόρους ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα διευθύνσεις τῶν 32 ὑποδικιρέσεων τοῦ μπούσουλα, 960 δυστυχῶν ὑπάρξεων εἰς βάρος τοῦ κράτους, δηλαδὴ δαπάνη τῆς γραίας Ψωροκώσταινας. Χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι διὰ τὰς δικασταυρώσεις ταύτας τὰς ποικιλοτάτας ἀπὸ Οἰνοῦντος εἰς Αὐλῶνα, καὶ ἀπὸ Νεμέας εἰς Βώλακα, καὶ ἀπὸ Δύμης εἰς Μυρτοῦντα, καὶ ἀπὸ Καλλιδρομείου εἰς Βουφράδα καὶ διὰ τὰ ἄλλα διάφορα **ἀπὸ καὶ εἰς** ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, δὲν ἀρκοῦν αἱ εὐθεῖαι γραμμαὶ ἀλλ' ἀπαιτοῦνται πολλὰ καὶ πολυδαπανότατα ζιγ-ζάγ.

Ἔχομεν οὕτω λοιπὸν δαπάνην μόνον διὰ τὴν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μετακνησιν μέρους τοῦ κατωτάτου εἰρηνοδικειακοῦ προσωπικοῦ ὑπὲρ τὰς 30,000 δραχμῶν.

⟷

Τὰ αὐτὰ ἐποικοδομητικὰ φαινόμενα παρουσιάζει καὶ ἡ μελέτη οἱουδήποτε ἄλλου φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐκτὸς τοῦ προχθεσινοῦ, εἰς ἐφόρους, γραμματεῖς καὶ γραφεῖς καὶ κλητῆρας ἐφοριῶν, καὶ ταμίας καὶ τούτων γραμματεῖς καὶ γραφεῖς καὶ ἐπίσης κλητῆρας καὶ εἰς τὴν πολυπληθεστάτην ζωολογικὴν ὁμοταξίαν τῶν τελωνειακῶν, (τελωνῶν, ὑποτελωνῶν, τελωνοσταθμαρχῶν, δεκαρχῶν καὶ τελωνοφυλάκων) καὶ ἄλλων κατηγοριῶν τῶν ἄλλων ὑπουργείων.

Ὥστε δὲν σφάλλει τις, ἐὰν, συνυπολογιζομένων γονέων, ἀδελφῶν, τῶν συμβίων αὐτῶν καὶ τῶν μπεμπέδων αὐτῶν, ὑπολογίσῃ ὅτι φωνὴ ἐν Ραμᾷ ἀκούεται αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδων στομάτων καὶ ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας οἰκογενειῶν ἐπαναλαμβάνουν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τὴν μετοικεσίαν τῆς Βαβυλῶνος, ἐπιστρατευόμενοι κατὰ τὸ φύλλον πορείας τοῦ βασ. διατάγματος ἢ τῆς ὑπουργικῆς διαταγῆς τῆς μεταθέσεως.— Ὅλα δὲ ταῦτα

σον καὶ ρίπτουσα αὐτὴν εἰς τὴν μάγισσαν ἥτις παρεπονεῖτο.)

Πάρε, γιὰ τὰ σχοινιὰ ποῦ σ' ἐλάβωσαν! Ἔφερες μαζῆ το βιβλίον ἐκεῖνο τοῦ Βασιλέως τῆς Μαγιόρκας;

Ἡ μάγισσα

Ναί, τὸ ἔφερα.

(Ἐξάγει ἀπὸ τὸ στῆθός της ἓν βιβλίον τυλιγμένον μὲ δερματίνους ζώνας μεταχειρισμένας).

Γραδενίγα.

Ἄκουσες νὰ μιλοῦν γιὰ μιὰ ἑταίρα, ποῦ τὴν λὲν Πανθέκν, καὶ ἡ ὁποία ταξειδεύει στὸν Μορέντον, μὲ μεγάλην πομπὴν, μὲ τὸν Β ο υ κ έ ν τ α υ ρ ό ν της, ποῦ καὶ τῆς ἀνήκει, ὡσὰν νὰ ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ Γαληνοτάτου;

Ἡ μάγισσα

Ἡ Πανθέα, ἐκείνη ποῦ ἔχει τὸ ἕνα μάτι γαλανὸ καὶ τὸ ἄλλο μαῦρο, σὰν τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον Ἀλέξανδρον ὁ ὁποῖος ἀπέθανε διότι δὲν ἄκουσε μίαν μάγισσαν τῶν Ἐκβατάνων;..Ναί, γνωρίζω τὸ σημάδι...

Γραδενίγα

Καὶ τὴν εἶδες ποτέ;

Ἡ μάγισσα

Τὴν εἶδα τελευταίως εἰς Βενετίκν, ἐπάνω στὸν ἐξώστην της. Ἔμενε στὸν ἥλιο γιὰ νὰ κάμῃ ξανθὰ τὰ μαλλιά της. Ἀπὸ τὴν ἀκτὴν ἕνας νέος τὴν ἐκύτταζε ντυμένος μὲ σατὲν βυσσινόχρουν.

Γραδενίγα.

Εἶσαι ἀνοικτομάτα, Σκλαβοῦνα...θέλω ἀπὸ σὲ μίαν κήρινην μορφὴν...ἐννοεῖς; Πρέπει ἡ Πανθέα νὰ πεθάνῃ. Ἐννοεῖς; Θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι μοῦ ζητήσῃς, θὰ σὲ στείλω εἰς τὴν πέραν τοῦ πόντου χώραν σου σ' ἕνα καράβι φορτωμένο ἀπὸ πλούτη. Θὰ εἶσαι πλουσία καὶ εὐτυχὴς δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

Ἡ μάγισσα

Θὰ κάμω τὴν εἰκόνα αὐτὴν σήμερον τὴν νύκτα, γαληνοτάτη.

Γραδενίγα.

Ὄχι, ὄχι σήμερα τὴν νύκτα· ἀλλὰ τώρα ἀμέσως, ἐδῶ, μπροστὰ στὰ μάτια μου. Ἐννοεῖς; τὸ κερὶ εἶνε ἕτοιμο. Τὸ μαγκάλι εἶνε ἀναμένο. Ἰδέ: Ἡ Λουκρητία σοῦ τὸ φέρει.

Πήγαινε, Πεντέλα, τρέξε νὰ ζητήσῃς τὸ κερὶ στὸ δωμάτιον τῶν χρυσῶν δερμάτων. Εἶνε ἐκεῖ δυὸ λίτρες. Πάρε ἐπίσης τὴν θήκην τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τὸ βαλάντιον τῶν δουκάτων ἀπὸ τὸ κιβώτιον.

(Ἡ Λουκρητία κατεβαίνει φέρουσα τὸ μαγκάλι μὲ δύο λαβάς. Ἡ Πεντέλα ἀναβαίνει).

Ἡ μάγισσα (καίουσα ἀπὸ ἐπιθυμίαν)

Ναί, θὰ κάμω τὴν μορφὴν τώρα ἀμέσως. Ἀλλὰ, γαληνοτάτη, τί θὰ βάλω στὸ κερί; Ὁ ἅγιος ἄρτος, ἡ σταλαγματιὲς τοῦ ἁγίου χρίσματος, τὸ δόντι...

(Ἡ Δόγισσα ἀνατριχιάζει ὡσὰν νὰ περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ τὰ φλογισμένα μάτια της τὸ φάντασμα τοῦ γέροντος, ἐκπνέοντος ὑπὸ τὰ παχέα χρυσᾶ ἐρούχα).

Γραδενίγα

Τὸ δόντι...Δὲν ἔχω τίποτε, δὲν ἔχω τίποτε ἀκόμη! Δὲν ἔχω οὔτε μίαν τρίχα. Ἀλλὰ περίμενε, περίμενε λίγες στιγμές. Αἱ γυναῖκές μου θὰ ἐπιστρέψουν...Κύτταξε, Ὄρσολα, κύτταξε μήπως ἔρχονται ἀπὸ τὸν κῆπον. Ὤ! θὰ τὰς φονεύσω! θὰ τὰς φονεύσω! (εἶνε τρελλὴ ἀπὸ ἀνυπομονησίαν καὶ ὀργήν. Ἡ Λουκρητία ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ τάπητος τὸ καῖον μαγκάλι. Ἡ Πεντέλα φέρει τὸ κερὶ, τὴν θήκην καὶ τὸ βαλάντιον. Ἡ Γραδενίγα πέρνει τὸ κερὶ καὶ τὸ προσφέρει εἰς τὴν μάγισσαν.) Νὰ τὸ κερὶ, εἶνε κερὶ ἀνόθευτο. Κύτταξε: εἶνε κίτρινο σὰν τὸ κεχριμπάρι, εὐμάλακτο σὰν τὸ νερό. Μπορεῖς νὰ σχηματίσῃς τὴν μορφὴν σ' ἕνα δευτερόλεπτον. Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, λάβε ἐπίσης αὐτὰ τὰ δουκάτα...Ἀλλὰ πές μου, πές μου: δὲν θὰ μποροῦσες νὰ κάμῃς τὴν θανατηφόρον αὐτὴν γοητείαν μὲ τὸ κερὶ μόνο καὶ χωρὶς νὰ ἀνακατεύσῃς σ' αὐτὸ τίποτε ἄλλο;

Ἡ μάγισσα

Ἴσως. Ἡ ἡμέρα ζῆ καλή: ὁ ἄγγελος τῆς ἡμέρας αὐτῆς εἶνε ὁ Ἀνοέλ.